

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S.**, s. r. o., A., P., Č., proti žalovanému v 1/ rade: **M.**, s. r. o., B., L., IČO: X., žalovanému v 2/ rade: **Ing. V.M.**, nar. X., B., L. a žalovanému v 3/ rade: **P.K.**, nar. X., D., Ž., všetci zastúpení advokátkou JUDr. M.B., M., Ž., **o zaplatenie 974 588,30 Sk s prísl.**, zmluvnej pokuty 1 500,- Sk a o vzájomnom návrhu žalovaných v 1/ až 3/ rade o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému v 1/ rade 733 966,25 Sk, o oslobodení od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podaný vzájomný návrh, o odvolaniach žalovaného v 2/ rade proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. apríla 2005 č. k. 15 Cb 37/2004-90 a uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 19. októbra 2007 č. k. 15 Cb 37/2004-290, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 12. apríla 2005 č. k. 15 Cb 37/2004-90 **p o t v r d z u j e .**

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 19. októbra 2007 č. k. 15 Cb 37/2004-290 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline uznesením (na l. č. 90) nepriznal žalovanému v 2/ rade oslobodenie od zaplatenia súdneho poplatku za podaný odpor.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že žalovaný v 2/ rade požiadal o oslobodenie od poplatkovej povinnosti za podaný odpor a k žiadosti pripojil potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Z predložených dôkazov nemal súd za preukázané

splnenie prvej podmienky ust. § 138 ods. 1 O. s. p. Z predložených dôkazov nevyplýva výška príjmu žiadateľa, dokonca potvrdenie v tejto časti nie je vôbec vyplnené. Navyše súd dospel k názoru, že u žiadateľa nejde ani o splnenie druhej podmienky pre oslobodenie od poplatkovej povinnosti, preto oslobodenie nepriznal.

Žalovaný v 2/ rade podal proti tomuto uzneseniu odvolanie podaním zo dňa 27. apríla 2005 (na l. č. 99) v ktorom uviedol, že jeho majetková a finančná situácia mu neumožňuje súdny poplatok zaplatiť a predložil daňové priznanie za rok 2004.

Krajský súd v Žiline uznesením (na l. č. 290) zo dňa 19. októbra 2007, nepriznal žalovanému v 2/ rade oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

Žalovaný v 2/ rade podaním zo dňa 07. júla 2007, doplneným 22. augusta 2007 požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu zlej majetkovej a finančnej situácie, do ktorej sa dostal odobratím výrobných prostriedkov.

Súd pri rozhodovaní vychádzal z ust. § 138 ods. 1 O. s. p. a dospel k názoru, že majetkové pomery účastníka neodôvodňujú jeho oslobodenie od súdnych poplatkov. Pri posudzovaní majetkových pomerov je potrebné vychádzať z celkových pomerov účastníka, ktoré okrem disponibilných finančných prostriedkov tvoria aj iné majetkové hodnoty, napr. veci hnutelné, nehnuteľnosti, pohľadávky získané z výkonu činnosti, ako aj iné práva a peniazmi ocenené hodnoty. Vymedzenie pomerov účastníka nemožno zúžiť len na skutočnosť, že základ dane odvolanie z príjmu v zdaňovacom období roka 2006 predstavoval 0 Sk. Pokiaľ žalovaný v 2/ rade poukazoval na započítanie pohľadávky uplatnenej vzájomným zápočtom voči žalovanej sume, toto započítanie ako i samotná skutočnosť, či k započítaniu došlo, je predmetom tohto konania, preto by táto skutočnosť pri rozhodovaní súdu o oslobodení od poplatkovej povinnosti mala relevanciu len v rámci posúdenia, či zo strany žalovaného v 2/ rade sa nejedná o zrejme bezúspešné bránenie resp. uplatňovanie práva. Nakoľko nebola ani jedna z kumulatívnych podmienok ustanovených v § 138 ods. 1 O. s. p. splnená, súd oslobodenie nepriznal.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný v 2/ rade v zákonom stanovenej lehote odvolanie, v ktorom uviedol, že s nepriznaním oslobodenia od poplatkovej povinnosti

za podaný vzájomný návrh nesúhlasí. Nesúhlas odôvodnil tým, že súd požiadal o oslobodenie od zaplataenia súdneho poplatku vo výške 44 034,- Sk, pretože mal za to, že jeho majetkové a ekonomické pomery, výška nároku žalobcu a povaha uplatneného nároku, odôvodňujú jeho žiadosť.

V odvolaní poukázal na znenie § 41 Obch. z. upravujúce účasť osôb na hospodárskej súťaži, aj keď nie sú podnikatelia, taktiež poukázal na ust. § 1, § 18 O. s. p. a poukázal na rovnosť účastníkov konania, ako i na skutočnosť, že O. s. p. nerozlišuje medzi právnickými a fyzickými osobami, medzi podnikateľmi a nepodnikateľmi. Zastáva názor, že boli splnené predpoklady pre jeho oslobodenie a navrhol zmeniť napadnuté uznesenie a oslobodenie priznať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolaniam nemožno vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie vecnej správnosti napadnutých uznesení, ktorými súd rozhodol o žiadosti o oslobodení od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podaný vzájomný návrh (poplatková povinnosť uložená uznesením na l. č. 263) a za podaný odpor (na l. č. 75).

Podľa § 138 O. s. p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú, a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Zaplatiť súdny poplatok za podaný odpor bolo žalovanému v 2/ rade uznesením zo dňa 24. februára 2005 (spoločne a nerozdielne so žalovaným v 1/ rade) vo výške 33 800,- Sk. Žalovaný v 2/ rade požiadal o oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok podaním zo dňa 31. 03. 2005 (na l. č. 83) a k žiadosti predložil potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch, z ktorého však nevyplývajú jeho príjmy, len jeho záväzky. Následne predložil aj daňové priznanie za rok 2004.

Zaplatiť súdny poplatok za podaný vzájomný návrh bolo žalovanému v 2/ rade uložené uznesením zo dňa 12. júna 2007 vo výške 44 034,- Sk (spoločne a nerozdielne so žalovanými v 1/ a 3/ rade). Žalovaný v 2/ rade požiadal listom zo dňa 07. júla 2007, ktorý doplnil listom z 12. júla 2007 (na l. č. 273) o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podaný vzájomný návrh a za podaný odpor z dôvodu, že mu súčasná majetková a finančná situácia neumožňuje súdny poplatok zaplatiť a k žiadosti predložil daňové priznanie za rok 2006. Súd podaním zo dňa 13. augusta 2007 vyzval žalovaného v 2/ rade, aby svoje tvrdenia v žiadosti o oslobodenie od poplatkovej povinnosti preukázal, t. j. že jeho pomery odôvodňujú oslobodenie od poplatkových povinností. Výzva mu bola doručená dňa 14. augusta 2007, avšak požadované dôkazy nepredložil.

Z citovaného ustanovenia § 138 O. s. p. vyplýva, že pre posúdenie dôvodnosti žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov sú rozhodujúce pomery účastníka, ktoré je účastník povinný preukázať vierohodným spôsobom. Ďalej je dôležitá výška súdneho poplatku a povaha spoplatňovaného úkonu i veci samej.

Zákon nevysvetľuje bližšie obsah pojmu "pomery účastníka", bezpochyby však musí ísť o pomery majetkové (a ak je žiadateľom fyzická osoba, tak aj rodinné, sociálne a zdravotné) žiadateľa, majúce základ v okolnostiach, ktoré nie sú len dočasnej či prechodnej povahy a odôvodňujú záver, že ako poplatník celkom, či z časti (v prípade žiadosti o čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov) nemôže splniť poplatkovú povinnosť, alebo že jej splnenie od neho nemôže spravodlivo žiadať.

Samotná skutočnosť, že žiadateľ o oslobodenie nemá dostatok finančných prostriedkov, ešte neznamená, že jeho majetkové pomery odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov. Pomery účastníka konania (fyzickej i právnickej osoby, podnikateľský i nepodnikateľský subjekt) nie sú určované len finančnou hotovosťou resp. stavom na bankových účtoch, ale celkovou majetkovou situáciou. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žiadateľ o oslobodenie ani v prvostupňovom ani v odvolacom konaní žiadnym relevantným dôkazom nepreukázal, že jeho majetkové pomery napĺňajú skutkovú podstatu oslobodenia od poplatkovej povinnosti za podaný odpor a vzájomný návrh.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdil splnenie zákonom stanovených podmienok pre oslobodenie od súdneho poplatku a stotožnil sa so závermi súdu prvého stupňa v napadnutých uzneseniach s tým, že žalovaný v 2/ rade nepreukázal splnenie predpokladov pre vyhovieenie jeho žiadosti o oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok za podaný odpor a vzájomný návrh, a ani v odvolacom konaní túto skutočnosť právne relevantným spôsobom nespochybnil a nevyvrátil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že v danom prípade žalovaný v 2/ rade nepreukázal existenciu pomerov, so zreteľom na ktoré by mu bolo možné priznať oslobodenie od súdnych poplatkov, preto napadnuté uznesenia podľa § 219 O. s. p. ako vecne správne potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 04. septembra 2009

**JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková